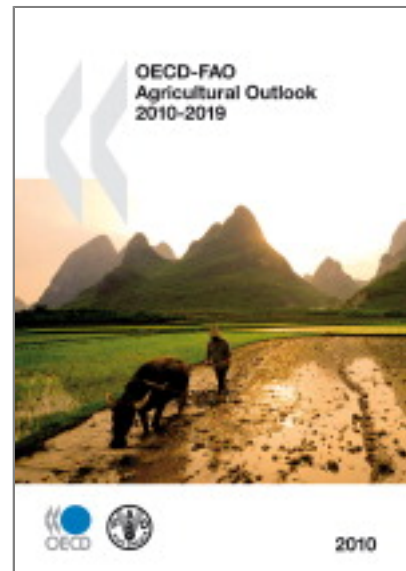

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2010

Summary in Finnish

OECD-FAO Maatalouskatsaus 2010

Suomenkielinen tiivistelmä

Katsaus lyhyesti

Maatalous on kokenut viime vuosina monta vakavaa sokkia: ennätyskorkea öljyn hinta, raaka-ainemarkkinoiden hintapiikit, pelko ruokaturvallisuudesta ja siitä seurannut kaupan sääntely sekä vakavin maailmanlaajuiden taloudellinen lama sitten 1930-luvun. Suurin vaikutus tällä kaikella on ollut köyhiin, erityisesti kehitysmaissa. Maailman nälkäänäkevien määrän arvioidaan nyt olevan yli miljardi ihmistä. Maatalous on ollut huomattavan sinnikäs, varsinkin OECD-maissa, joissa tuotanto on vastannut korkeisiin hintoihin vahvasti useilla markkinoilla ja kysyntä on jatkanut kasvuaan, vaikkakin heikentynyt, kriisin aikana. Monet markkinat ovat vuonna 2010 palanneet jossain määrin normaalitilaan. Tuotanto on lähellä historianmukaista tasoa ja kysyntä toipuu. Silti monet hallitukset ovat huolissaan potentiaalisista uusista sokeista, jotka vaikuttaisivat avainasemassa oleviin tekijöihin kuten energian hintoihin, valuuttakursseihin ja/tai tärkeiden maiden ja alueiden makrotalouden kehitykseen, sekä sellaisten sokkien vaikutuksesta markkinoiden volatilitettiin.

Raaka-ainemarkkinoita koskevien ennusteiden taustalla olevat makrotalouden olosuhteet ovat positiivisempia kuin vuoden 2009 katsauksessa. Tämä heijastaa loppuvuonna 2009 alkanutta maailmanlaajuisesta taloudellista elpymistä ja hidasta siirtymistä kohti korkeampaa, lähitulevaisuutta pidemmälle jatkuvaa, kestävästä kasvusta ilman inflaatiota. Tällä hetkellä elpyminen näyttää etenevän kahdella eri nopeudella. Sille on tunnusomaista heikko ja epävarma kasvu sekä korkea työttömyys monissa OECD-maissa. Suurissa kehitysmaissa kasvu on vahvempaa ja elpyminen nopeampaa. Elpyminen leviää hitaasti myös muihin kehitysmaihin ja kiihdyttää siten tulojen kasvua maailmanlaajuisesti. Energian hinta on jälleen korkealla ja sen oletetaan pysyvän siellä tämän katsauksen käsittämän ajanjakson loppuun saakka. Jos öljyn hinta nousee vielä korkeammalle, raaka-aine- ja tuotantokustannusten odotetaan nousevan. Tämä vaikuttaisi viljelykasvien saatavuuteen, hintoihin ja kauppavirtoihin sekä vahvistaisi entisestään biopolttoaineiden kysyntää.

Maataloustuotteiden hintoja pönkittää kasvavassa määrin korkeampi kustannusrakenne erityisesti alueilla, joilla energiaa käytetään tuotannossa intensiivisesti. Seuraavan vuosikymmenen aikana globaalien maataloustuotteiden tuotannon odotetaan kasvavan hitaammin kuin viime vuosikymmenen aikana, mutta ilman yllätyksellisiä sokkeja kasvu pysyy raiteillaan ja pitkällä aikavälillä maailmanlaajuisen ruokatuotannon on arvioiden mukaan kasvettavaa 70 prosentilla vuoteen 2050 mennessä. Vähiten kehittyneissä maissa tuotanto kasvaa henkeä kohti vain vaivoin samaan tahtiin väestön kasvun kanssa. Globaalista kasvua johtavat Latinalainen Amerikka, Itä-Eurooppa ja, vähemmässä määrin, tietyt Aasian maat.

Tässä katsauksessa käsiteltyjen viljelykasvien keskiarvohintojen ennustetaan olevan korkeammalla seuraavan kymmenen vuoden aikana kuin vuosien 2007 ja 2008 huippuja edeltävänä vuosikymmenenä, sekä nimellisesti että reaalisesti (inflaatiokorjattu). Vehnän ja karkean viljan keskiarvohintojen ennustetaan olevan 15-40 prosenttia

korkeammalla reaalisesti vuosiin 1997-2006 verrattuna ja kasviöljyjen reaalihinnan odotetaan olevan yli 40 prosenttia korkeammalla. Myös sokerin hinta tulee seuraavien kymmenen vuoden aikana olemaan viime vuosikymmenen keskiarvoa korkeammalla, mutta reilusti alle vuonna 2009 koetun hintahuipun, joka oli korkein 29 vuoteen.

Karjatuotteissa, muiden kuin sianlihan reaalihintojen odotetaan ylittävän vuosien 1997-2006 keskiarvon seuraavan vuosikymmenen aikana, aluksi matalamman tarjonnan, korkeampien ruokintakulujen ja kasvavan kysynnän takia. Sianlihan reaalihintojen pitäisi pysyä suhteellisen hillittyinä Brasilian ja Kiinan todennäköisesti lisääntyvän tuotannon takia. Talouden elpyminen vahvistaa lihan kulutusta viljakasveihin verrattuna, erityisesti kehitysmaissa, ja suurin osa kasvusta suosii halpaa lihaa - kanaa ja sianlihaa - naudanlihan sijaan. Reaalisesti maitotuotteiden keskihintojen odotetaan olevan 16-45 prosenttia korkeammalla vuosina 2010-2019 vuosiin 1997-2006 verrattuna. Voin hinnan odotetaan nousevan eniten korkeampien energia- ja kasviöljyhintojen tukemana.

Biopolttoainemarkkinat ovat vahvasti riippuvaisia valtioiden kannustimista ja mandaateista, mutta näkymät pysyvät epävarmoina seuraavien arvaamattomien tekijöiden johdosta: raakaöljyn hinnan suuntaus tulevaisuudessa, muutokset valtioiden väliintulopolitiikassa ja toisen sukupolven teknologia. Biopolttoaineiden valmistuksen jatkuva kasvu valtuutetun määrän käyttämiseksi lisää vehnän, karhean viljan, kasviöljyjen ja raaka-aineena käytetyn sokerin kysyntää.

Kehitysmaat tulevat olemaan suurin maataloustuotteiden valmistuksen, kulutuksen ja kaupan kasvun lähde. Kehitysmaiden kysyntää ruokkii pääluvunmukaisten tulojen kasvaminen ja kaupungistuminen, jota vahvistaa melkein kaksi kertaa nopeampi väestönkasvu OECD-alueeseen verrattuna. Kun tulot nousevat, ruokavalion oletetaan monipuolistuvan hitaasti. Peruselintarvikkeita korvataan suuremmalla määrällä lihaa ja käsiteltyjä ruoka-aineita, keskittyen karja- ja maitotuotteisiin. Vaurastumisen ja kasvavan keskiluokan ansiosta näiden maiden ruoan kulutus ei seuraa hintojen ja tulojen muutoksi yhtä herkästi kuin ennen, aivan kuten OECD-maissa. Tämä tarkoittaa sitä, että ennalta arvaamattomien sokkien aiheuttamien hintojen ja tulojen muutosten on oltava suurempia aiheuttaakseen muutoksia kulutuksessa.

Lähes kaikkien raaka-aineiden kohdalla kehitysmaiden tuonnin ja viennin ennustettu kasvu ylittää OECD-alueen vastaava luvut. Vain käsiteltyjen korkeaproteiinisten valmisruokien vienti kasvaa nopeammin OECD-alueella vuoteen 2019 mennessä. Kehitysmaiden suurempi osuus näkyy myös laajentuvassa etelästä etelään suuntautuvassa kaupassa pohjoisen ja etelän välisen kaupan lisäksi. OECD-maat dominoivat silti seuraavien tuotteiden vientiä myös vuonna 2019 (osuudet suluissa): vehnä (52%), karheat viljat (59%), sianliha (80%), voi (80%), juusto (63%), täysmaitojauhe (66%) ja rasvaton maitojauhe (74%). Kehitysmaat dominoivat vuonna 2019 seuraavia tuotteita: riisi (88:n osuus), öljysiemenet (56%), proteiiniateriat (80%), kasviöljyt (91%), sokeri (90%), naudanliha (57%) ja siipikarjanliha (63%).

Ensisijaisten raaka-aineiden globaalien hintojen laskettua vuosien 2007 ja 2008 äkillisen hintojen nousun jälkeen ruoan hinta pysyi pitkään korkeana tai "jäykkänä" monissa maissa. Ruoan hinnan nousun vaikutus inflaatioon vuonna 2009 laski huomattavasti vuodesta 2008, erityisesti OECD-maissa, mutta on vielä merkittävä joissakin kehitysmaissa ja nousevissa talouksissa.

Vuosien 2006-2008 hintahuipun jälkeen hintojen lyhyen aikavälin volatilitteetti on noussut tuntuvasti. Tässä katsauksessa käsiteltyjen tärkeimpien ruokakasvien hintavolatilitteetin muutoksen olemassaolosta tai muutoksen laadusta ei kuitenkaan ole ratkaisevia todisteita pitkällä aikavälillä. On selvää, että se kuinka paljon maailmanlaajuinen hintataso vaikuttaa kotimaan markkinoihin vaihtelee tuntuvasti maasta toiseen ja riippuu markkinoiden integroituneisuudesta. Kansainvälisten hintojen välittämistä kotimaisille markkinoille voivat hankaloittaa rajamuodollisuudet, kotimaiset hintatuet ja infrastruktuurin heikkoudet

Tämän katsauksen suhteellisen vakaa arvio hintojen kehityksestä on seurausta "normaalien" olosuhteiden oletuksesta. Säästä, makroekonomisista tekijöistä, poliittisista väliintuloista ja erityisesti energian hinnasta johtuvat epävarmuudet todennäköisesti pitävät raaka-aineiden hinnat ennalta arvaamattomina. Monet valtiot ovat huolissaan lyhyenkin aikavälin hintavolatilitteetista, koska se uhkaa sekä maatalojen elinkykyisyyttä (matalien hintojen kautta) että ruokaturvallisuutta (korkeiden hintojen kautta). Suuri epävarmuus vaikuttaa myös sijoituspäätöksiin. Harkittavana on useita kansainvälisiä ja kansallisia poliittisia vaihtoehtoja.

Hallitukset voivat tukea maanviljelijöiden riskinhallintastrategioita keskittymällä arvaamattomiin ja vääjäämättömiin riskeihin, jotka saattavat olla harvinaisia, mutta joilla on suuret seuraukset ja joista maanviljelijät eivät yksin selviä. Hallitukset voivat myös auttaa maanviljelijöitä luomalla mahdollisuuksia omien liiketoimintariskien hallintaan ja tukea riskinhallintaa muun muassa luomalla tehokkaita markkinoita ja pitäytymällä luomasta kannustimista rent seeking -ilmiölle tilapäisen tuen ja avun muodossa.

Kansalliset ja paikalliset ruokaturvallisuuden kannalta tärkeiden avainraaka-aineiden hätävarastot ruokaan liittyvien hätätapauksien varalle, erityisesti matalantulotason ruokaa maahantuovissa maissa, saattavat lisätä luottamusta ruoan saatavuuteen kriisien aikana ja auttaa vakauttamaan paikallisia markkinoita. Hätävarastosuunnitelmien toiminnan parantamiseksi tarvitaan lisää tutkimusta, kapasiteetin rakennusta ja parhaaksi todettujen toimintatapojen jakamista. Mitä tahansa hallitukset aikovatkin tehdä, on aina tärkeää pitää mielessä kaikki menetelmät sekä riskit ja mahdolliset vastareaktiot kullekin kohderyhmälle.

Maatalouden raaka-aineiden markkinahintojen tukeminen on vaihtoehto, joka on koettu tehottomaksi monessa maassa ja useiden vuosikymmenten aikana, ja sen käyttö on vähentynyt. Hintojen tukeminen naamioiden markkinoiden signaalit tuottajille, horjuttaa maailmanmarkkinoita ja toimii köyhien regressiivisenä verotuksena nostamalla kuluttajahintoja. Hintojen tukeminen myös vääristää tukea suurien tuottajien hyväksi ja kannustaa maanviljelyn tehostamista, jolla on mahdollisesti epäsuotuisia vaikutuksia ympäristöön, ja suuri osa eduista joko lisätään käyttöomaisuuden arvoon (kuten maahan tai määräosuuksiin), mikä ajan mittaan nostaa tuotannon kustannuksia, tai siirretään maatilalan ulkopuolelle. Sellaisten toimenpiteiden rinnalla olisi arvioitava muita vähemmän vääristäviä vaihtoehtoja, kuten tarkkaan kohdistettua suoraa tulotukea, tuottavuuden parantamiseen tähtäävää sijoittamista jne.

Kansanvälisellä tasolla hallitusten koordinoimaton politiikka vuosien 2006-2008 hintahuippujen aikana pahensi volatiliiteettiä ja hankaloitti markkinoille pääsyä Globaaleihin raaka-aineisiin käsiksi pääsemisen esteettömyydestä on oltava suurempi varmuus ja luottamusta markkinoiden toimivuuteen on kohotettava. Vaikka kansainväliset kokemukset varastojen hallinnasta eivät ole olleet positiivisia, ruoan tuonnin kustannusten ennustettavuuden parantamisen mahdollisuuksia olisi tutkittava.

Järjestäytyneet raaka-ainepörssit ovat hyödyllisiä ja hyväksi koettuja instituutioita hintojen selvittämistä ja niiden vaihteluilta suojautumista varten, jos niitä säännöstellään kunnolla ja jos ne ovat tarpeeksi suuria estääkseen monopolistisen käyttäytymisen. Ne ovat helpottaneet raaka-aineiden markkinointia monissa kehittyneissä maissa ja niiden laajeneminen kehitysmaissa on tervetullut institutionaalinen edistysaskel ja merkki markkinoiden syventymisestä.

© OECD

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alun perin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate Sähköposti: rights@oecd.org faksinumero: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

